

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyitlerek és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap. Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyitlér pótlóira 50 fillér.

MURAKÖZ

Felső szerkesztő:
ZRINYI KAROLY.Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.Kiadó és lapkiadó:
STRAUSZ SÁNDOR.

Vitus-tánc.

A boszorkánykonyhában keverik, forralják a mérget, hogy beadják a senkinek ártani nem akaró szomszédnak, akinek hült tetemén varjuk módjára osztozkodni vágyakoznak. Tört, bombát, gyilkot, dinamitot rejteget zsebében a rabló, hogy orvul megtámadja, aki őt sohasem bántalmazta, aki szívélyesen közeledett feléje, de aki — amíg él — megakadályozza a gyilkost abban, hogy gonosz szándékait valóra válthassa.

Nos hát: élünk még és sikeresen védjük igazunkat. Élünk és kültjük a szerb gyilkos kezéből a tört és visszavágunk. Nem gyilkolunk, hanem nemes acélpengéjű karddal. S a hatalmas kardcsapásra halálban vonaglik a merénylő, aki meggondolatlanul elvetette magától a neki felkínált barátságunkat és bizva erőseknek hitt szövetségesei segítségében, a legaljasabb módon reánk támadt — a Szerbiában közkedveltségnek örvendő gyilkossal vezetve be támadásait.

De hol marad hát az a híres segítség, amely a gyilkost megmenthetné jól megérdemelt végpusztulásától? Az angolok nagyon jól ismerik azt a táncot, amelyet gyarmati honfitársaik szoktak lejteni és amelyről az angolok és jeles szövetségeseik a Szerbiának nyújtandó segítségre mintát vettek. Mi is már láttuk ezt a táncot, idevetődött zúzóvok, négerek és holmi egyéb szedett-vedett színes népség produkálta előttünk. A tánchoz való muzsikát — oh, ez a muzsika! — még a szövetséges angolok és franciák sem

mondhatják fülbemászónak, nem lévén az egyéb egyhangu, vontatott ütemű dobpergésnél, mely az európai dobhártyát undorítóan sértő rezgésnek teszi ki. De a színes angolnak ez a legnagyobb zenei élvezete, e mellett áll ki a porondra, egy kör középe. A kört barátjai képezik. S amikor a kitűnő zene csabításának nem bír már elmentállani, élénk finckálódással kezdi jelezni, hogy ő most táncol. A körülötte állók pedig egyre tapsolnak, így buzdítva, bátorítva a kör közepén levőt a további ugrándozásra. Az antánt szakasztott ezen a módon segíti a szerbeket. Egyre tapsol a kimerülő szerb táncosnak, hangosan dicséri a vitéségét, tapsoló csapatokat részben ígér Várnára, Burgazra, Albániába, részben tényleg evakulánsként küldi is Szalonikibe és nagyra van vele, hogy el nem hagyja a kicsi szövetséget nagy bajában.

Táncolj, szerbszki, míg a tested és a lelked bírja! S ha kiadod a lelked, ha Vitus-táncod közben elénekeled hatlyudalod, azzal a megnyugtató tudattal mehatsz a halálba, hogy sirá-óid álszentesködő szemlorgatással dicshimuszokat fognak zengen hantod fölött.

Álnok, bátor, brórdbe nem féro szerb béka, mily keveserven vezekelsz hiszékenységedért, büneidért!

Az igazság boszútálló fürgetege elfúj a föld szinéről, hogy helyet adj a békés, hasznos tevékenységnek, hogy helyet adj azoknak, akik a kultúrafejlesztés jegyében nem gyilkolnak és dinamittal — hanem ész és

kéz munkájával akarnak boldogulni és nem támadnak szomszédjaikra orvul, gonosz szándékkal.

A harmadik hadikölcsön.

A kormány nem hiába fordult a magyar nemzethez. A III. hadikölcsön jegyzésére indított akció a legfényesebb eredményt járt. Váratlan meglepetésben részesítettek mindenki a jegyzések nagy arányai, amelyek az I. és II. hadikölcsön összegét messze maguk mögött hagyva, közel két milliárd koronát bocsátanak rendelkezésére a kormánynak, hogy a nemzet vilálos ügyét a végleges győzelem felé segítse.

Minket persze elsősorban a csáktornyai jegyzések érdekelnék. Nálunk 3 takarékpénztárnál folytak a jegyzések szintén előre nem várható fényes eredménnyel. Mind a három takarékpénztárnál a mostani jegyzések szintén messze túlszárnyalják az első két jegyzést.

A jegyzéseket a következőkben van alkalmunk közzétenni.

A Csáktornyai Takarékpénztárnál összesen 452150 K-t jegyeztek. Ebből a takarékpénztárra magára 50000 K esik. A jegyzések közt van egy 80000 (Neumann Mksa) egy 30000 (Meider Albert), egy 20000 (Mayer Hermann), egy 15000 (Mayer Károly), egy 12000 (Csáktornya nagyközség), nyolc 10000, egy 7000, két 6000, nyolc 5000, egy 4500, egy 4100, két 4000, öt 3000, három 2500, egy 2100, kilenc 2000, négy 1200, három 1100, egy 1050, huszonekét 1000, egy 900, három 800, egy 700,

— Ugyan nem ér semmit, de hogy a szállítási díja megtérüljön, egy hiszem, két korona nem lesz sok érte.

— Jól van, barátom, szíveskedjék becsomagolni és a törött részekkel együtt lakásomra küldeni. Hazaérve gálálta csapta magát és hóna alá véve az ajándékot, sietett ki a vasuti állomáshoz. Jegyet váltott és édes, boldog álmok közt ért Birmahalmra, a bácsiához.

Az ünnepeltet elé vezetve, szerény bocsánatkérések között alkalmatlankodásáért, a legtavaszasabb stílusban sok minden jót kívánt a jubiláló párnak. Átadta a kis dobozt is, mint haláljának és tisztelének kézzel markolható argumentumát.

A boldog jubiláns nagybácsi, ki különben igen gazdag volt, égett a kíváncsiságtól, megtudni, milyen lehet az az ajándék, melyet egy fősvény unokács ad.

Kedélyesen feszegette a meglepetéstől elválasztó sovány deszkafalat.

— Csak óvatosan, kedves bácsi, — iparkodott az öreg ur hevét mérsékelni a mosolygó doktor — könnyen eltörhet benne valami. Különbön is a boldogtalan hordár leejtette az egész ládikát; nem hiszem, hogy a drága teakészlet még kész. Még egy feszítés és a láda szemlélni engedte titkát. Egy szép teakészlet volt benne, de a csészékről fűlek és a nagyobb edényekből meg nem vetendő darabok hiányoztak.

— Csodálatos... szörnyűség... ez valóban sajnálatos kár — sopánkodott Sívár ur — míg az öreg nagybácsi vigasztalni igyekezett őt.

A tea-készlet.

Doktor Sívár fel és alá jár szobájában. Kezében egy nagy foliás, mely levél-rendelítéssel bír. Nyugtalanul forgatja, majd szeméhez közelebb viszi a papíros, mintha kételkedni akarna a levél tartalmának igazságában.

— Hm, hm! — dühnyögi — elmenjek a nagybátyám aranylakodalmára, persze csak azért, hogy valamit vegyek neki ajándékba. Mostoha napok; csak kiadás és ismét kiadás; ha ez így tovább tart, tönkre megyek rövid idő alatt. Ha legalább kilátás volna, hogy a guta elég kegyes lesz valakit meglegyinteni — s igénybe veszi orvosi segélyemet, hogy szerezhessenek is magának valamit — akkor még csak tűrhető volna. De így mégis fatális dolog...

Gyaníthatjuk ebből, hogy pénzsóvár zeugorival van dolgunk.

— Rettenetes! Szörnyűség! — De mit tegegy, igen sokkal tartozom neked, tenni kell valamit. Ó nevelt fel, pedig még nem háltam meg jószágukat.

Felöltözött és elsurrant a kirakatok előtt. Keresett valami olcsó tárgyat, amelyet nagybátyja részére vásárolhatna.

Újja egy üvegkereskedés díszes kirakata előtt vitte el. Betekint a kirakatba és megáll...

Szép teakészletet látott ezzel az alkalmi felirattal: „Ötven éves boldog házasság emlékeül.” Sívár ur először elbámult, majd vizsga szemekkel kezdte megbecsülni a tárgyat.

Mennyibe kerülhet? — töprengett — egy koronába, talán két koronába... no ha több lesz, megreszkizom négy koronáig — Ha elmegyek ezzel a szép készlettel, először nagyszerű ebéd lesz, melyről úgy jóllakhatom, hogy egy álló hélig ugy-zólván nem is k-ll ennem, nem számítva azt a sok cs-megét, amellyel el fognak halmozni és amelyekkel hazahozva ismét egy darabig elég lesz, — így monologizált a fősvény és örült, hogy így találékony és a kiadásból is nyereséget tud csinálni.

Belépett a boltba. Kérés-ére előhozták a kérdéses tárgyat, melyet beható tanulmányozás alá vett.

— Szabad tudnom, mi az ára? — kérde a kereskedőtől.

— Harmincz korona — volt a válasz.

Erre doktor Sívár annyira megijedt, hogy ha esetleg egyik rakoncátlan uja a teás-edény csövében benn nem reked, úgy a drága tárgyat elejti.

— De, uram, ez igen magas ár — iparkodott szóhoz jutni az orvos.

— Legkevésbé sem, uram, — tetszik tudni, két héttel ezelőtől ilyen készletet hoztattam és jelenleg csak ez az egy van még, nem számítva azt az egyet, mely meg van csonkítva és azért nem ér semmit.

— Nem volna szíves azt az érték nélküli, megcsonkított készletet megmutatni, — vágott a beszédebe az orvos, akinek nagyszerű ötlete támadt. A kereskedő fölibe rakta a kérdéses edényeket. Bizony azok közül egy két csésze a fülét és néhány tálcát az épségét siratta.

— S mit kérne ön ezért? — kérde a kereskedőtől.

egy 600, tíz 500, hat 400, két 300, kilenc 200 és hat 100 K-s jegyzés. Az első hadikölcsönre 240850, a II-ra 323150 K-t jegyeztek.

A Muraközi Takarékpénztárnál összesen 307450 K-t jegyeztek. Maga a takarékpénztár 50000 K-t jegyzett. A jegyzések közt van egy 30000, egy 20000, egy 19000, három 10000, egy 8000, egy 6500, két 6000, négy 5000, három 4000, egy 3200, hat 3000, egy 2400, tizenkét 2000, két 1600, egy 1500, egy 1200, két 1100, egy 1050, tizenhat 1000, egy 700, négy 500, egy 450, egy 400, két 200, egy 150. 3: 100, egy 50 K-s jegyzés. Ennél a takarékpénztárnál az első hadikölcsön eredménye 134300, a másodiké 249050 K volt.

A Csáktornyai déki Takarékpénztárnál összesen jegyeztek 214250 K-t. Maga a takarékpénztár 50000-et jegyzett. A jegyzések közt van egy 30000 (Neumann Miksa), egy 27000 (Szivoncsik és családja), egy 18000 (Csáktornya nagyközség), három 6000, két 5000, egy 4500, két 4000, egy 3600, három 3000, egy 2700, egy 2500, két 2000, egy 1500, egy 1050, tizenöt 1000, egy 900, három 800, két 600, hat 500, négy 400, három 300, hat 200, két 100 K-s jegyzés. Az első hadikölcsönre ennél a takarékpénztárnál 96500, a másodikra 160450 K jegyzés történt.

Csáktornyan tehát összesen 973850 K-t jegyeztek; mind a három hadikölcsönre pedig 2 millió 178 ezer 150 K folyt be a Muraközökből a Haza oltárára!

K Ü L Ö N F É L É K.

Odahaza . . . itt.

*Kicsi faluban kicsi fehér ház.
Rásút a lényos napsugár
A kőmőlyen gólyafészek
S a vadszőlős eresz alatt
Csicsereg a fecskemadár.*

*Kicsi ház körül kis virágos kert.
Benne rózsák illatoznak,
Zöldellő fű s bokrok között*

— Ugyan ne lamentálj, a sérülések nem szembetűnők, a hiányzó darabokat oda lehet ragasztani, csak megtaláljuk azokat, — és szorgosan elkezdett kutatni a dobozban.

A hiányzó darabokra azonban nem bukkantak. A fősvény unokaöcsé izdadt mint egy megszasztott kenguru és szorongatta czipilinderét. Szeretett volna ezer kilométerre lenni és elengedte volna az izletes ebédet, de nem lehetett. Végre a nagybátyi felnyitotta a teás ibriket és — oh, csodák csodája! — ott volt minden hiányzó darab selyempuha papirosba göngyöltetve.

Oh, te Lavater! Ha lázad volna ezeket az elgömbölgő vonásokat, a rémtélt és megrökönyödés kifejezését, melyet erre a felfedezésre Sivár ur jó ebéd reményében sugárzó arca öltött, mily magásra emelhetted volna a mimikát a tudomány létráján.

A felfedezés valóban lesújtó volt. Az orvos ugyanis, amikor az olcsó törött készletet megvette, úgy számított, hogy a kereskedő a letörtött edénydarabokat oda fogja tenni a csonka edények mellé, s így azután könnyű lesz a mentésig, hogy az állítólag ép tárgyak az uton vigyázatlanság vagy kocsirázás következtében csonkultak meg.

Másképp történt.

A jubiláló nagybácsi észrevette a turpisságot, egy kis erkölcsi prédikációt tartott az unokaöcsésnek, melynek behatása alatt a doktor a forró talajról futva elodaglott.

Se vacsora, se csemege — ki méri föl a tragédia nagyságát?

*Tarka lepkek, szép bogárhák
Kergetőznek, játszadoznak.*

*Kis házikóban jó öreg asszony
Haja ezüst . . . bú az arcán
Szüntelen néz az ablakon . . .
Türelmetlen vár valakit
Az én öreg édesanyám.*

*Vad szikla ormán tákolt fakeroszt.
Magyar fű nyugszik alatta*

*S messze tőle magyar honban
Nádfedeles fehér házban
Az ősz asszony a jó fiát
Szüntelenül várja, várja . . .*

1915. X. 26-án.

Fenyves Dániel.

— **Katonai kinevezés.** Ölelése a király dr. Szabó Zsigmond perlaki tart. főorvosi ezredorvossá nevezte ki.

— **Áthelyezés.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Terenta János zalaezerségi áll. isk. tanítót Muraszombath helyezte át az ottani áll. el. népskoláéhoz.

— **Pótsorozás.** Annak idején megírtuk hogy az 1891. 1895. 96. 1873—1877 évfolyambeli B. osztályú népfelkeltőket, akik az eddigi sorozásokon nem váltak be, decemberben fogják újra sorozni. Az alsólendvai járásban december 13—16, a csáktornyai járásban 18. 20 és 21 s a perlaki járásban 23, 24, 27 és 28. napjain fognak sorozni.

— **Erzsébet-ünnepély.** A csáktornyai áll. tanítóképző intézetben f. hó 19-én is hagyományos kegyelettel ünnepelték meg Erzsébet napját. Az ünnepélyt megelőzte a szent isztentisztelet, melyen az összes városi iskolák tanuló-füjsága jelent meg. Az intézeti ünnepély 10 órakor kezdődött, melyen az intézetben elhelyezett katonák közül is sokan jelen voltak. Az ünnepély fő pontja Polesinszky Géza IV. éves növendék talpraesett szép beszéde volt, ezenkívül Szántó István III. éves növendék szavalt, az énekar pedig három dalt énekelt.

— **Felmentett tanító.** Szép János miksavári kántortanítót, aki a nagykanizsai 20 ik hónapig gyalogezredben már 6 hónapja teljesített katonai szolgálatot, az iskolafentartó kérelmére a honvédelmi miniszter a tényleges katonai szolgálat alól bizonyítatlan időre fölmentette.

— **Vásárok.** Perlakon 1916-ban a következő vásárok tartatnak meg: március 7-én, június 13-án, augusztus 1-én és október 24-én.

— **Bömbölő Pikut elfogták.** Bömbölő Piku, ezt a cégéres gonosztevő, aki már ötödször szökött meg a börtönből, ismét az igazságszolgáltatás karmai közt van. Szökése óta állandóan szülőföldjén Alsólendva vidékén, garázdálkodott katonaruhában s katonai felszereléssel. A lakosságot valóságos terrorizálta. Mégis akadt egy valaki, aki a csendőrséget névtelenül, bizalmasan irányította Hármashalom felé, ahol egy padlason napokon át töltötte az éjszakákat. Itt fogták el alvás közben s bilincsekbe verve újból Nagykanizsára szállították s átadták az illetékes katonai hatóságnak.

— **A tartalékkórház berendezése.** A helybeli ulánus kaszárnyában berendezett tartalékkórház dr. Wošlar ezredorvos gondoskodásából, az orvosi kar támogatásával, napról-napra fejlődik s ölti magára a rendszeren felszerelt kórház képét. Nagy haladást

mutat a fürdő berendezése, ahol gőzben, kádban a harctérről érkezett sebesült vagy beteg katonáknak a tisztlása a legalaposabban történik. A műtőszoba is egyre nagyobb arányokat ölt, különösen amióta dr. Baron budapesti műtőorvos, a bires budapesti egyetemi műtőtanár fia, osztatott be a tartalékkórházhoz. A felszerelés itt is tökéletesedik, kiválóan tudományos fokot nyert a Röntgen-szobával, amelyet dr. Baron agitációja teremtett meg, aki a tisztakar felkes közreműködésével a közönség adományaiból 5000 K-nál nagyobb értéket képviselő Röntgenműtő szereket szerzett be. Azóta a legtekintélyesebb vizsgálatok foganatosításával nagy eredményes műtéteket foganatosíthatnak a tartalékkórházban. Érdekes része a kórháznak a dr. Schirmer kezelése alatt álló bakteriologiai laboratórium, ahol a fertőző betegségek megvizsgálása történik, továbbá testgyógyászati osztálya, ahol napoként 120 beteg részesül a legmodosabb ápolásban és orvosi kezelésben s nveri vizsgálatainak életképességét, rugókönyságát. Egyszóval minden lehető megtörténik ebben a kórházban, ami egy vidéki helyen, szerény eszközökkel, a betegek érdekében megvalósítható. Támogatja a lelkes orvosi kart ebben a törekvésében a konyha is, mely igazán mintaszerű vezetés mellett olyan ellátásban részesíti a beteg katonákat, amilyen nekik szükségük van, hogy testi erejüket és végleges egészségüket a Haza számára mihamarább vissza nyerjék. A konyha berendezése 150 beteg katonai napi ellátását teszi lehetővé.

— **Állandó mozi.** A Rákóczi-utcai állandó moziban mai napon a következő műsorra beállított két előadás lesz: Fausztalás (term. felvétele), Egy élet ára (dráma a művész életéből 3 felv.), A fürdőző nimfa (művész dráma 3 felv.), Hadi híradó (az északi és déli harctérről). Az utóbbi pontban az olasz harctérről való érdekes felvételeken kívül tengeralatt járdóinkról is több nagyon érdekes eredeti felvétel kerül bemutatásra. A jövő vasárnapon pedig a Szentivánéji álom lesz műsoron.

— **Utazási engedélyek Varsóba.** A varsói német főkörmányszóság annak közléletére kérte fel a magyar hatóságokat, hogy a Varsóba való utazáshoz a főkörmányszóság engedélyének előzetes kieszközlése szükséges. A lengyel fővárosba megerkező idegenek nyomban megérkezésük után személyesen tartoznak a főkörmányszóagnál jelentkezni.

— **A népfelkelő tanerők szabadságolása.** A honvédelmi miniszter, tekintettel a tanügyre, rendeletet bocsátott ki a népfelkelő tanerők szabadságolása tárgyában, melyben arra való tekintettel, hogy a tanerők tömeges bevonulása folytán a tanítás zavartalan menete a tanintézetekben nem biztosítható, elrendeli a miniszter, hogy a legénységi állományi tanszemélyzet az összes iskoláknál (felső, közép, alsó), tekintet nélkül azok jellegére, akik arcvonalbeli szolgálata alkalmatlanok s csak segédszolgálatra alkalmasnak osztályoztatnak, polgári foglalkozásukhoz való visszabocsátásuk céljából azonnal szabadságolandók.

— **Távírat s telefonbeszélgetés.** Hivatalos helyről nyert felhatalmazás folytán közhírré tesszük, hogy a magántávíró forgalom Zagreb, Vараздин és Bjelovar—Križevci vármegyékkel, továbbá Ujvidékkel és

Titellel újból életbe lépett. Azonkívül megengedte, hogy a vármegye területén belül váltandó távbészletek a nyilvános távbészeli állomásokról is kezdeményeztessenek, illetőleg oda is intéztesse.

— **Adomány.** Fridrich Emilné 16 K-t adományozott a csáktornyai vasuti üdítő állomás javára, melyért az elnökség köszönetet mond.

— **Köszönetnyilvánítás.** Egy asztaltársaság Székely Vilmos úr kezdeményezésére a csáktornyai izr. jótékonyági egyesülete részére 50 koronát juttatott hozzám. Ezen összeghez Székely Vilmos 30, Löbl Resz 10, Pollák Gyula 5, Heilig József 5 koronát adományoztak. Fogadják a nagylelkű adakozók ezuton is hálás köszönetemet. Csáktornya, 1915. november 18. Mózes Bernát.

— **A szegény emberek szive.** Perlakon a sebesült katonáknak a költőhelyre való gyors szállítására beszerzendő katonai autókra 8130 K-t gyűjtöttek.

— **Olcsóbb a búzaliszt.** A kormányrendeletet adott ki a búzából készült főzliszt maximális árának leszállítása tárgyában. Métermázsánként a főzliszt ára az ország legtöbb helyén 5144 K-ra száll alá. A legmagasabb árt (5252 K) Fiumében és kerületében követelhetik. Budapesten 52 korona. A duna jobb partján s így Zalavármegyében is 5144 K-ban állapított meg a főzliszt ára, ami az eddigi (5950 K) árral szemben 806 K árcsökkenést jelent. A főzlisztért ezzel megállapított árak azonban életbelépnék. Egyes törvényhatóságoknak a kereskedelemügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértőleg indokolt esetekben megengedheti, hogy a jelen rendelet életbelépése előtt előállított főzlisztkészleteiket az említett listre vonatkozólag a régebbi rendelettel megállapított legmagasabb áron tovább is árusíthassák. Mindazoknak, akik főzlisztet közvetlen fogyasztás céljaira árusítanak, a jelen rendelet életbelépésének napján raktáron levő készleteik forgalomba hozatalánál az 1915. évi november hó 22. napjáig bezárólag a régebben megállapított árakat szabad felszámítaniok. A jelen rendelet ellen elkövetett visszaéléseket büntetik.

— **Az idei Mikulás a rokkantaké.** Az idei Mikulásnak történelmi jelentőségét ad az Augusztus Alap országos akciója, amelynek az a célja, hogy Mikulás-ajándékaink vásárlásakor rokkant hőseinknek is ajándékozzunk néhány fillért. Az Augusztus Alap Mikulás-bélyeget hozott forgalomba. A 10 és 20 filléres Mikulás-bélyegnek az a rendeltetése, hogy az idei Mikulás-ajándékoknak historiai értéket szerezzen. Az idén minden hazafias magyar ember ilyen Mikulás-bélyeget ragaszt az ajándékára, vagy arra a csomagra, amelybe ajándékát teszi. Az Augusztus Alap azzal a kéréssel fordul az ország jószívű, hazafias közönségéhez, hogy már most vásárolja meg a Mikulás-bélyegeket, mert az alap csak annyi bélyeget nyomtat, amennyire megrendeltet kap. A kereskedők és magánosok, — akik ezzel a csekély áldozattal hozzájárulni akarnak a rokkant-ügy megoldásához — e hónap 25-éig rendeljék meg a Mikulás-bélyeget az Augusztus Alap központi irodájában (Budapest, Károly körút 3 sz.), mert a később érkező megrendeléseknek az alap már nem tud eleget tenni és így a rokkantak károsodnak a késedelemmel. A Mikulás-bélyeg teljes jövedelme a Nemzet Háza rokkantak otthonáé!

— **A látképes levelezőlapok forgalmának korlátozása.** A kereskedelmi miniszterrendeletet adott ki, mely szerint katonai okokból további intézkedésig külföldre egyáltalában nem küldhetők olyan látképes levelezőlapok, amelyek a magyar-osztrák monarchiában levő városokat, városrészeket, helységeket, tájakat, katonailag fontos tárgyakat, közlekedési és nemzetgazdasági tepeket, különösen kiváló építményeket és emlékműveket ábrázolják. A lilalom a belső földre, Bosznia-Hercegovinára és Ansztriára nem terjed ki.

— **Egy cigányprimás jegyzése a hadikölcsönre.** Megemléksé méltónak találjuk mert dicseretes hazafiság is, Toll Jancsi budapesti cigányprimás hadikölcsönre való jegyzése. Toll Jancsi az első kibocsátáskor 80.000, a 2-iknél 20.000, a 3-iknél 50.000 koronát, így összesen 150.000 koronát jegyzett.

— **Elrendelték a szánkok összeírását.** A honvédelmi miniszter november 6-án kelt és Zalavármegye törvényhatóságához intézett rendeletével elrendelte az összes teher-, személy- és kezi-szánkok összeírását. A szánkokat a hadvezetőség céljaira rekvirálni fogják. Az átvétel helyét és napját később fogják megállapítani.

— **A háború.** A szerb hadszíntéren az előnyomulás, dacára a rossz időnek s sártergének, a legnagyobb vehemenciával történik. Az egyesült német és magyar-osztrák seregek az Ibar völgyében operáltak s eközben elfoglalták Bogutovácot, majd a Lim felé fordultak, ahol Jastrbác hegyiség, majd a Karagyorgye sáncok elfoglalásával a Szandzsátságba a bevonulást kierőszakolták. Sokolovícot, Proklupljét, Uscet, Nocel bevették, a monten-groaiakt Pribojnál megverték, mire ezek Visegrad előtti megerősített frontjukat otthaggyva visszavonultak az ország belsejébe. Csapataink egy része Novi Bazárban már Nova Varos előtt áll, másik része pedig Raska vidékét is elérte. Komplikálja a szerbek szomorú helyzetét az albánok felkelése, továbbá a bolgárok eredményes hadműveletei, akik Tetovo elfoglalása után Kursumliját, Prilepet bevették, a francia sereget a Vardarnát, Strumicánát s a Karasa nyugati partján alaposan megverték, állásaikat elfoglalták s a német hadakkal egyesülten, Prisztina elfoglalása után Monasztr felé nyomulnak elő, melytől már csak 2 órányira állanak a győztes seregek. A Szerbiában székülő diplomáciai kör Szalonikiba menekült. A győztes seregek ezekben a harcokban óriási emberanyagot s egyéb hadiszereket, vasuti kocsikat stb. zsákmányoltak. — Az olasz hadszíntéren a negyedik görzi csata is véget ért. Az olaszok a Montsa Michele és a Doberdói fensik ellen intézett támadásaik közben óriási veszteségeket szenvedtek. S hogy ennek dacára mit sem érhetek el, Görzöl és Rivát bombázzák, ártatlan polgári lakosságot tönkre tesznek, amiért a mi aviatikusaink viszonzásul Veronát és Bresciát bombázzák. Az olaszokat Tripolisban is nagy vereség érte. Hogy milyen a hangulat Olaszországban, kiténik abból is, hogy a hadparancsnokság 200 olasz szocialista katonát lövett el agyon, mert nem akartak harcolni. — Az antant a Dardanelláknál kénytelen lesz a harcot beszüntetni, legalább francia lapok híradása szerint erre határozták magukat, miután vagy 150 ezer embert s egy csomó hadihajót elvesztettek. Ujabbán is 6 hadihajójukat téttek

tönkre a németek tengeraltjárói a Földközi tenger különféle részeiben. — Nagy harcok folytak Oroszországban is, ahol Volhynia területén, a Styr mentén, négy héten át óriási erőlködést vittek véghez az oroszok, hogy frontunkat állítsák. A helyi harc állandóan Czertoriszki mellett folyt. Az átfordítási kísérlet azonban teljes kudarccal valtozott. A Rafalovkánál lefolyt győzelmünk következtében az oroszok a Styr folyón keresztül eredeti állásaikba voltak kénytelenek visszatérni. Ezzel a volhyniai egyhónapos orosz offenzíva teljesen megtört s mi mentünk át támadásba az oroszok ellen. — A nyugati harctéren a németek nagy offenzívára készülnek.

— **Pályázati hirdetés.** A zalaegerszegi tanítói járáskör pályázatot hirdet két (2) jutalomra: 1. Tanulói — 40 K — jutalomra, melyet a járásköri tagok valamelyikének az a gyermeke nyerhet el, ki közép-, vagy középiszkolai jelleggel bíró tanintézetbe jár. Az oly tanuló, akinek családjából valaki ezt a jutalmat már élvezte, csak az esetben nyerhetné el ezen jutalmat, ha oly folyamodó nem akad, aki — vagy testvére még e jutalomban nem részesült. 2. Paukovich György nevet viselő segélyre. Ezen 40 K segélyre pályázhatnak elsősorban járásköri tagok egész árvái; másodsorban járásköri tagok apátlan félárvai; harmadsorban nyugdíjas és munkaképtelen járásköri tagok gyermekei; negyedsorban járásköri tagok anyátlan félárvai, végül a járásköri működő tagok elemi fokozaton felüli iskolába járó gyermekei. A kérvényekhez mellékelendő a mult tanévi bizonyítvány és a f. évi novemberi konferenciáról szóló értesítő. Pályázati határidő f. évi december 9-ike, mely időn belül a kérvények a járáskör elnökségéhez beküldendők. Zalaegerszeg, 1915. november 6. Csizsár József elnök.

— **Zalában revirálják a kukoricát.** Zalavármegye közszükségletére a földművelésügyi miniszter 161.000 métermáza tengeri engedélyeztet s utasította az alispánt, hogy ezt a mennyiséget Zalamegye termelőitől szerezze be. Mivel azonban a spekuláció a zalai kukoricát is visszatartja, az alispán ma kelt rendeletével utasította a főszoigabirokat s a városok hatóságát, hogy kezdjék meg a termelőknél a tengeri-készlet összeírását. Ha az összeírással elkészülnek, a kukoricát közcélra azonnal birtokába veszi a vármegye.

— **Jó ötlet** ezekben a drága időkben, ha frissítő, jóízű és szomjúságot oltó házi italokat csekély költséggel otthon készíttünk. 100 liter házi italt (ananás, alma, málna stb.) bárki készíthet. Az alkatrészek ára pontos utasítással bérmentve K 4.50 utánvéttel. Öt adagnál egytől ingyen hozzácsomagol Grolich János Angyal-drogériája, Brunn 618 sz. Morvaország).

— **600.000 korona nyereség 2000 malac.** A földművelésügyi miniszterium kiadásában megjelenő Néplap 45. száma közli a következő hírt: Egy bekécsabai malomtulajdonos a mult év őszén a gróf Alnássy-uradalomtól 2000 darab malacot vett kétszázéves koronáért. A malacokat Kőbányán hizaltatta és itt egy kereskedőnek 1.600.000 koronáért adta el. A disznók hizalása mintegy 800.000 koronába került, az eldó tehat körülbelül 600.000 koronát nyert 2000 darab malac.

egy 600, tíz 500, hat 400, két 300, kilenc 200 és hat 100 K-s jegyzés. Az első hadikölcsönre 240850, a II-ra 323150 K-t jegyeztek.

A Muraközi Takarékpénztárnál összesen 307450 K-t jegyeztek. Maga a takarékpénztár 50000 K-t jegyzett. A jegyzések közt van egy 30000, egy 20000, egy 19000, három 10000, egy 8000, egy 6500, két 6000, négy 5000, három 4000, egy 3200, hat 3000, egy 2400, tizenkét 2000, két 1600, egy 1500, egy 1200, két 1100, egy 1050, tizenhat 1000, egy 700, négy 500, egy 450, egy 400, két 200, egy 150, öt 100, egy 50 K-s jegyzés. Ennél a takarékpénztárnál az első hadikölcsön eredménye 134300, a másodiké 249050 K volt.

A Csáktornyaivéki Takarékpénztárnál összesen jegyeztek 214250 K-t. Maga a takarékpénztár 50000-et jegyzett. A jegyzések közt van egy 30000 (Neumann Miksa), egy 27000 (Szivoncsik és családja), egy 18000 (Csáktornya nagyközség), három 6000, két 5000, egy 4500, két 4000, egy 3600, három 3000, egy 2700, egy 2500, két 2000, egy 1500, egy 1050, tizenöt 1000, egy 900, három 800, két 600, hat 500, négy 400, három 300, hat 200, két 100 K-s jegyzés. Az első hadikölcsönre ennél a takarékpénztárnál 96500, a másodikra 160450 K jegyzés történt.

Csáktornyan tehát összesen 973850 K-t jegyeztek; mind a három hadikölcsönre pedig 2 millió 178 ezer 150 K folyt be a Muraközöböl a Haza oltárára!

K Ü L Ö N F É L É K .

Odahaza . . . itt.

*Kicsi faluban kicsi fehér ház.
Rásút a lényos napsugár
A kőmőlyen gölyafészek
S a vadszőlős eresz alatt
Csicsereg a fecskemadár.*

*Kicsi ház körül kis virágos kert.
Benne rózsák illatoznak,
Zöldelő föl s bokrok között*

— Ugyan ne lamentálj, a sérülések nem szembetűnők, a hiányzó darabokat oda lehet ragasztani, csak megtaláljuk azokat, — és szorgosan elkezdett kutatni a dobozban.

A hiányzó darabokra azonban nem bukkantak. A fősvény unokaöcsé izzadt mint egy megszasztott kenguru és szorongatta czipőjét. Szeretett volna ezer kilométerre lenni és elengedte volna az izletes ebédet, de nem lehetett. Végre a nagybátyi felnyitotta a teás ibriket és — oh, csodák csodája! — ott volt minden hiányzó darab selyempuha papírosba göngyöltetve.

Oh, te Lavater! Ha lázad volna ezeket az előrbőlönö vonásokat, a rémtől és megrökönyödés kifejezését, melyet erre a felfedezésre Sivár ur jó ebéd reményében sugároz arca öltött, mily magásra emelhetted volna a mimikát a tudomány létráján.

A felfedezés valóban lesújtó volt. Az orvos ugyanis, amikor az olcsó törött készletet megvette, úgy számított, hogy a kereskedő a letört edénydarabokat oda fogja tenni a csonka edények mellé, s így azután könnyű lesz a mentés, hogy az állítólag ép tárgyak az uton vigyázatlanság vagy kocsirázás következtében csonkultak meg.

Másképp történt.

A jubiláló nagybácsi észrevette a turpisságot, egy kis erkölcsi prédikációt tartott az unokaöcsésnek, melynek behatása alatt a doktor a forró talajról futva elodaglott.

Se vacsora, se csemege — ki méri föl a tragédia nagyságát?

*Tarka lepkek, szép bogárcák
Kergetőznek, játszadoznak.*

*Kis házikóban jó öreg asszony
Haja ezüst . . . bú az arcon
Szüntelen néz az ablakon . . .
Türelmetlen vár valakit
Az én öreg édesanyám.*

*Vad sajkla ormán tákolt fakeroszt.
Magyar fű nyugszik alatta*

*S moszsa töle magyar honban
Nádfedelez fehér háiban
Az őss asszony a jó fiát
Szüntelenül várja, várja . . .*

1915. X. 26-án.

Fenyves Dániel.

— **Katonai kinevezés.** Öfésége a király dr. Szabó Zsigmond perlaki tart. főorvost ezredorvossá nevezte ki.

— **Áthelyezés.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Terenta János zalegerszegi áll. isk. tanítót Muraszombath helyezte át az ottani áll. el. népiskolához.

— **Pótsorozás.** Annak idején megírtuk hogy az 1891. 1895. 96. 1873—1877 évfolyambeli B. osztályú népfelkeltőket, akik az eddigi sorozásokon nem váltak be, decemberben fogják újra sorozni. Az alsólendvai járásban december 13—16, a csáktornyai járásban 18, 20 és 21 s a perlaki járásban 23, 24, 27 és 28. napjain fognak sorozni.

— **Erzsébet-ünnepély.** A csáktornyai áll. tanítóképző intézetben f. hó 19-én is hagyományos kegyelettel ünnepelték meg Erzsébet napját. Az ünnepélyt megelőzte a szent istentisztelet, melyen az összes városi iskolák tanuló-füszaga jelent meg. Az intézeti ünnepély 10 órakor kezdődött, melyen az intézetben elhelyezett katonák közül is sokan jelen voltak. Az ünnepély fő pontja Polesinszky Géza IV. éves növendék talpraesett szép beszéde volt, ezenkívül Szántó István III. éves növendék szavalt, az énekar pedig három dalt énekelt.

— **Felmentett tanító.** Szép János miksavári kántortanítót, aki a nagykanizsai 20 ik hónapja gyalogezredben már 6 hónapja teljesített katonai szolgálatot, az iskolafentartó kérelmére a honvédelmi miniszter a tényleges katonai szolgálat alól bizonytalan időre fölmentette.

— **Vásárok.** Perlakon 1916-ban a következő vásárok tartatnak meg: március 7-én, június 13-án, augusztus 1-én és október 24-én.

— **Bömbölő Pikut elfogták.** Bömbölő Piku, ezt a cégéres gonosztevő, aki már ötödször szökött meg a börtönből, ismét az igazságszolgáltatás karmai közt van. Szökése óta állandóan szülőföldjén Alsólendva vidékén, garázdálkodott katonaruhában s katonai felszereléssel. A lakosságot valóságos terrorizálta. Mégis akadt egy valaki, aki a csendőrséget névtelenül, bizalmasan irányította Hármashalom felé, ahol egy padlason napokon át fölötté az éjszakákat. Itt fogták el alvós közben s bilincsekbe verve újból Nagykanizsára szállították s átadták az illetékes katonai hatóságnak.

— **A tartalékkórház berendezése.** A helybeli utánas kaszárnyában berendezett tartalékkórház dr. Woslar ezredorvos gondoskodásából, az orvosi kar támogatásával, napról-napra fejlődik s ölti magára a rendszeren felszerelt kórház képét. Nagy haladást

mutat a fürdő berendezése, ahol gőzben, kádban a harctérről érkezett sebesült vagy beteg katonáknak a tisztlása a legalaposabban történik. A műtőszoba is egyre nagyobb arányokat ölt, különösen amióta dr. Baron budapesti műtőorvos, a híres budapesti egyetemi műtőtanár fia, osztatott be a tartalékkórházhoz. A felszerelés itt is tökéletesedik, kiválóan tudományos fokot nyert a Röntgen-szobával, amelyet dr. Baron agitációja teremtett meg, aki a tisztakar lelkes közreműködésével a közönség adományából 5000 K-nál nagyobb értéket képviselő Röntgen-műtő szerezett be. Azóta a legtekintélyesebb vizsgálatok foganatosításával nagyobb eredményes műtéteket foganatosíthatnak a tartalékkórházban. Érdekes része a kórháznak a dr. Schirmer kezelése alatt álló bakteriologiai laboratórium, ahol a fertőző betegségek megvizsgálása történik, továbbá testgyógyászati osztálya, ahol napenként 120 beteg részesül a legodonosabb ápolásban és orvosi kezelésben s nveri vizsgálatainak életképességét, rugékonyságát. Egyszóval minden lehető megtörténik ebben a kórházban, ami egy vidéki helyen, szerény eszközökkel, a betegek érdekében megvalósítható. Támogatja a lelkes orvosi kart ebben a törekvésében a konyha is, mely igazán mintaszerű vezetés mellett olyan ellátásban részesíti a beteg katonákat, amilyen nekik szükségük van, hogy testi erejük és végleges egészségüket a Haza számára mihamarább vissza nyerjék. A konyha berendezése 150 beteg katona napi ellátását teszi lehetővé.

— **Állandó mozi.** A Rákóczi-utcai állandó moziban mai napon a következő műsorról beállított két előadás lesz: Fausztalás (term. felvétel), Egy élet ára (dráma a művész életéből 3 felv.), A fürdőző nimfa (művész dráma 3 felv.), Hadi híradó (az északi és déli harctérről). Az utóbbi pontban az olasz harctérről való érdekes felvételeken kívül tengeralatt járóinkról is több nagyon érdekes eredeti felvétel kerül bemutatásra. A jövő vasárnapon pedig a Szentivánéji álom lesz műsoron.

— **Utazási engedélyek Varsóba.** A varsói német főkormányzóság annak közzétételére kérte fel a magyar hatóságokat, hogy a Varsóba való utazáshoz a főkormányzóság engedélyének előzetes kieszközölése szükséges. A lengyel fővárosba megérkező idegenek nyomban megérkezésük után személyesen tartoznak a főkormányzóságnál jelentkezni.

— **A népfelkelő tanerők szabadságolása.** A honvédelmi miniszter, tekintettel a tanügyre, rendeletet bocsátott ki a népfelkelő tanerők szabadságolása tárgyában, melyben arra való tekintettel, hogy a tanerők tömeges bevonulása folytán a tanítás zavartalan menete a tanintézetekben nem biztosítható, elrendeli a miniszter, hogy a legénységi állományi tanszervezet az összes iskoláknál (felső, közép, alsó), tekintet nélkül azok jellegére, akik arcvonalbeli szolgálatra alkalmatlanok s csak segédszolgálatra alkalmaznák osztaályoztatnak, polgári foglalkozásukhoz való visszabocsátásuk céljából azonnal szabadságolandók.

— **Távirat s telefonbeszélgetés.** Hivatalos helyről nyert felhatalmazás folytán közhírré tesszük, hogy a magántávíró forgalom Zagreb, Varsó és Bjelovar—Križevci vármegyékkel, továbbá Ujvidékkel és

Titellel újból életbe lépett. Azonkívül megengedte, hogy a vármegye területén belül váltandó távbészéletek a nyilvános távbészélethez hasonlóan is kezdeményeztessenek, illetőleg oda is intéztesse.

— **Adomány.** Fridrich Emilné 16 K-t adományozott a csáktornyai vasuti üdülő állomás javára, melyért az elnökség köszönetet mond.

— **Köszönetnyilvánítás.** Egy asztaltársaság Székely Vilmos úr kezdeményezésére a csáktornyai izr. jótékonyági egyesülete részére 50 koronát juttatott hozzám. Ezen összeghez Székely Vilmos 30, Löbl Rézsf 10, Pollák Gyula 5, Heilig József 5 koronát adományoztak. Fogadják a nagylekű adakozók ezután is hálás köszönetemet. Csáktornya, 1915. november 18. Mózes Bernát.

— **A szegény emberek szíve.** Perlakon a sebesült katonáknak a költőhelyre való gyors szállítására beszerzendő katonai autókra 8130 K-t gyűjtöttek.

— **Olcsóbb a búzaliszt.** A kormányrendelet adott ki a búzából készült főzliszt maximális árának leszállítása tárgyában. Métermázsánként a főzliszt ára az ország legtöbb helyén 5144 K-ra szállt alá. A legmagasabb árt (5252 K) Fiumében és kerületében követelhetik. Budapesten 52 korona. A duna jobb partján s így Zalavármegyében is 5144 K-ban állapították meg a főzliszt ára, ami az eddigi (5950 K) árral szemben 806 K árcsökkenést jelent. A főzlisztért ezzel megállapított árak azonban életbelépnék. Egyes törvényhatóságoknak a kereskedelemügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértőleg indokolt esetekben megengedheti, hogy a jelen rendelet életbelépe előtt előállított főzlisztkészleteiket az említett listre vonatkozólag a régebbi rendelettel megállapított legmagasabb áron tovább is árusíthassák. Mindazoknak, akik főzlisztet közvetlen fogyasztás céljaira árusítanak, a jelen rendelet életbelépezésének napján raktáron levő készleteik forgalomba hozatalánál az 1915. évi november hó 22. napjáig bezárólag a régebben megállapított árakat szabad felszámítaniok. A jelen rendelet ellen elkövetett visszaéléseket büntetik.

— **Az idei Mikulás a rokkantaké.** Az idei Mikulásról németi jelentőséget ad az Augusztus Alap országos akciója, amelynek az a célja, hogy Mikulás-ajándékaink vásárlásakor rokkant hőseinknek is ajándékozzunk néhány fillért. Az Augusztus Alap Mikulás-bélyeget hozott forgalomba. A 10 és 20 filléres Mikulás-bélyegnek az a rendeltetése, hogy az idei Mikulás-ajándékoknak historiai értéket szerezzen. Az idén minden hazafias magyar ember ilyen Mikulás-bélyeget ragaszt az ajándékára, vagy arra a csomagra, amelybe ajándékát teszi. Az Augusztus Alap azzal a kéréssel fordul az ország jószívű, hazafias közönségéhez, hogy már most vásárolja meg a Mikulás-bélyegeket, mert az alap csak annyi bélyeget nyomtat, amennyire megrendelést kap. A kereskedők és magánosok, — akik ezzel a csekély áldozattal hozzájárulni akarnak a rokkant-ügy megoldásához — e hónap 25-éig rendeljék meg a Mikulás-bélyeget az Augusztus Alap központi irodájában (Budapest, Károly körút 3 sz.), mert a később érkező megrendeléseknek az alap már nem tud eleget tenni és így a rokkantak károsodnak a késedelemmel. A Mikulás-bélyeg teljes jövedelme a Nemzet Háza rokkantak otthonáé!

— **A látképes levelezőlapok forgalmának korlátozása.** A kereskedelmi miniszterrendelet adott ki, mely szerint katonai okokból további intézkedésig külföldre egyáltalában nem küldhetők olyan látképes levelezőlapok, amelyek a magyar-osztrák monarchiában levő városokat, városrészeket, helységeket, tájakat, katonailag fontos tárgyakat, közlekedési és nemzetgazdasági tepeket, különösen kiváló építményeket és emlékműveket ábrázolnak. A lilalom a belső földre, Bosznia-Hercegovinára és Ansztriára nem terjed ki.

— **Egy cigányprimás jegyzése a hadikölcsönre.** Megemlékezés méltónak találjuk mert dicséretes hazafiság is, Toll Jancsi budapesti cigányprimás hadikölcsönre való jegyzése. Toll Jancsi az első kibocsátáskor 80.000, a 2-iknél 20.000, a 3-iknél 50.000 koronát, így összesen 150.000 koronát jegyzett.

— **Elrendelték a szánkok összeírását.** A honvédelmi miniszter november 6-án kelt és Zalavármegye törvényhatóságához intézett rendeletével elrendelte az összes teher-, személy- és kezi-szánkok összeírását. A szánkokat a hadvezetőség céljaira rekvirálni fogják. Az átvétel helyét és napját később fogják megállapítani.

— **A háború.** A szerb hadszíntéren az előnyomulás, dacára a rossz időnek s sártergének, a legnagyobb vehemenciával történik. Az egyesült német és magyar-osztrák seregek az Ibar völgyében operáltak s eközben elfoglalták Bogutovácot, majd a Lim felé fordultak, ahol Jastrébc hegység, majd a Karagyorgye sáncok elfoglalásával a Szandzsátságba a bevonulást kierőszakolták. Sokolovicot, Proklupljét, Uscet, Nozel bevették, a montenegrókat Pribojnál megverték, mire ezek Visegrad előtti megerősített frontjukat otthagytva visszavonultak az ország belsejébe. Csapataink egy része Novi Bazárban már Nova Varos előtt áll, másik része pedig Raska vidékét is elérte. Komplikálja a szerbek szomorú helyzetét az albánok felkelése, továbbá a bolgárok eredményes hadiműveletei, akik Tetovo elfoglalása után Kursumliját, Prilepet bevették, a francia sereget a Vardarnál, Strumicánál s a Karassa nyugati partján alaposan megverték, állásaikat elfoglalták s a német hadakkal egyesülten, Prisztina elfoglalása után Monasztr felé nyomulnak elő, melytől már csak 2 órányira állanak a győztes seregek. A Szerbiában székelő diplomáciai kar Szalonikiba menekült. A győztes seregek ezekben a harcokban óriási emberanyagot s egyéb hadiszereket, vasuti kocsiakat stb. zsákmányoltak. — Az olasz hadszíntéren a negyedik görzi csata is véget ért. Az olaszok a Montsa Michele és a Doberdói fensik ellen intézett támadásaik közben óriási veszteségeket szenvedtek. S hogy ennek dacára mit sem érhetek el, Görzöt és Rivát bombázzák, ártatlan polgári lakosságot tönkre tesznek, amiért a mi aviatikusaink viszonzásul Veronát és Bresciát bombázzák. Az olaszok Tripolisban is nagy vereség érte. Hogy milyen a hangulat Olaszországban, kifizünk abból is, hogy a hadparancsnokság 200 olasz szociálista katonát lövettél agyon, mert nem akartak harcolni. — Az antant a Dardanelláknál kénytelen lesz a harcot beszüntetni, legalább francia lapok híradása szerint erre határozták magukat, miután vagy 150 ezer embert s egy csomó hadihajót elvesztettek. Ujabbán is 6 hadihajójukat tették

tönkre a németek tengeraltjárói a Földközi tenger különféle részeiben. — Nagy harcok folytak Oroszországban is, ahol Volhynia területén, a Styr mentén, négy héten át óriási erőlködést vittek véghez az oroszok, hogy frontunkat állíorjék. A helyi harc állandóan Czertoriszki mellett folyt. Az átlórési kísérlet azonban teljes kudarcot vallott. A Rafalovkanál lefolyt győzelmünk következtében az oroszok a Styr folyón keresztül eredeti állásaikba voltak kénytelenek visszatérni. Ezzel a volhyniai egyhónapos orosz offenzíva teljesen megtört s mi mentünk át támadásba az oroszok ellen. — A nyugati harctéren a németek nagy offenzívára készülnek.

— **Pályázati hirdetés.** A zalaegerszegi tanítói járáskör pályázatot hirdet két (2) jutalomra: 1. Tanulói — 40 K — jutalomra, melyet a járásköri tagok valamelyikének az a gyermeke nyerhet el, ki közép-, vagy középiskolai jelleggel bíró tanintézetbe jár. Az oly tanuló, akinek családjából valaki ezt a jutalmat már élvezte, csak az esetben nyerhetné el ezen jutalmat, ha oly folyamodó nem akad, aki — vagy testvére még e jutalomban nem részesült. 2. Paukovich György nevet viselő segélyre. Ezen 40 K segélyre pályázhatnak elsősorban járásköri tagok egész árvái; másodsorban járásköri tagok apátlan félárvai; harmadsorban nyugdíjas és munkaképtelen járásköri tagok gyermekei; negyedsorban járásköri tagok anyátlan félárvai, végül a járásköri működő tagok elemi fokozaton felüli iskolába járó gyermekei. A kérvényekhez mellékelendő a mult tanévi bizonyítvány és a f. évi novemberi konferenciáról szóló értesítő. Pályázati határidő f. évi december 9-ike, mely időn belül a kérvények a járáskör elnökségéhez beküldendők. Zalaegerszeg, 1915. november 6. Csizsár József elnök.

— **Zalában rokkantják a kukoricát.** Zalavármegye közszükségletére a földművelésügyi miniszter 161.000 métermázsas tenget engedélyezett s utasította az alispánt, hogy ezt a mennyiséget Zalamegye termelőitől szerezze be. Mivel azonban a spekuláció a zalai kukoricát is visszatartja, az alispán ma kelt rendeletével utasította a főszolgabírókat s a városok hatóságát, hogy kezdjék meg a termelőknél a tengeri-készlet összeírását. Ha az összeírással elkészülnek, a kukoricát közcélra azonnal birtokba veszi a vármegye.

— **Jó ötlet** ezekben a drága időkben, ha frissítő, jóízű és szomjúságot oltó házi italokat csekély költséggel otthon készítenek. 100 liter házi italt (ananás, alma, málna stb.) bárki készíthet. Az alkatrészek ára pontos utasítással bérmentve K 4.50 utánvéttel. Öt adagnál egytengelyes csomagolt Grolich János Angyal-drogériája, Brunn 618 sz. Morvaország).

— **600.000 korona nyereség 2000 malac.** A földművelésügyi miniszterium kiadásában megjelenő Néplap 45. száma közli a következő hírt: Egy békészsabai malomtulajdonos a mult év őszén a gróf Alnássy-uradalomtól 2000 darab malacot vett kétszáz ezer koronáért. A malacokat Kőbányán hizlaltatta és itt egy kereskedőnek 1.600.000 koronáért adta el. A disznók hizlaltása mintegy 800.000 koronába került, az eldó tehat körülbelül 600.000 koronát nyert 2000 darab malac.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći družveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedjelju.

Predplatna čina je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fa-
računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnici:
PATAKI VIKTOR i SRÁY FERENCZ.

Izdatelj i vlasnik
STRAUSZ SANDOR.

Pribečevića srbskoga oberstera su njegvi vojniki vumorili.

Srbija bude svaki dñen menjša. - Naši vojniki u Črnojgori. - Srbska je vre polovicu svoje vojske izgubila. - Novi trgovečki savez s bulgarom. Kak se assentëra u Englezkoj? - Smrtna borba srbov. - Höfer generala prijava. Na ruskim bojnom polju. 2500 mrtvih. - Trideset jezer turske dece. - Görzki stanovnici u ognju.

Kak stojimo na bojnom polju?

(M. J.) Srbija bude svaki dñen menjša a srbska vojska slabëša, ar ju na jednoj strani naše i nemške vojske, a iz druge strani bulgari stiskavaju i tiraju prama Črnojgori i med črnogorske planine. Zločesto vrème i zločesti puti ne dopustiju našim šeregom, da bi vre gotovi bili z srbov, ar nemreju tak hitro naprej iti, kak su naknili. Pak zvun toga naši i nemški šeregi za sobom moraju jestivnu i čeli živež pelati, kaj jako pomalen ide u velikom blatu, vodi i med planinama.

Jeden dël naših šeregov je prek hercegovačke granice vdrli u Črnogoru i tam bije črnogorëe, koji pomažuju srbu. Naše čete su vre do potoka Lima došle. Pri Uvac zvanom mestu prevzeli su Javor i Sanac zvana mesta. Dalje prama izhodu nemške čete došle su do Aleksandrovacu, druge čete pak do Jastrebačke planine.

Bulgari takaj s velikimi korakima napreduju i tiraju pred sobom srbe pri Kosovom polju. Med tem su zbili pri Vardar zvanom potoku francuzke šerege, koji su srbov prek morja na pomoć došle. Francuzka vojska morala je na severnu stran potoka Karasa zvanoga retirirati.

Srbija je izgubila od onda, od gda se je tabor proti njemu z nova počel, sledeće šerege:

- 1.) Od vojske srbskoga generala Nišića odzeli smo 13.500 vojnika i 192 stukov.
- 2.) Od vojske srbskoga generala Mijovića odzeli smo 25.700 vojnika i 80 stukov.
- 3.) Od vojske srbskoga generala Stepanovića odzeli smo 13.000 vojnika i 191 stukov.

Svegaskupa do 12 ga novembra 54 jezer i 500 vojnika i 478 stukov. Ov broj se svaki den povećava. Vnogi srbski šeregi, koji su previdli, da je njihov tabor i orsag vre izgubljen, da si barem život mentuju, se predaju našim četam.

Lani smo 40 jezer srbov polovili. S ovimi skupa imamo vre u rukah stojezer polovljenih srbov. Vezda vre nema srb više, kak 200 jezer pravih vojnika. Kajti je srb od počemsi ovoga drugoga boja izvun

polovljenih najmenje 50 jezer mrtvih i oranjenih izgubil, samo polovica njegve vojske mu je ostala, a polovicu je vre izgubil.

Novembra 14 ga su srbi opet jako biti bili pri Prokuplju. Ovdj su zgubili 8500 vojnika i 18 stukov. Bulgari vre prek potoka Morave tiraju srbe. Jeden srbski regiment se je izbunil, pak svojega zapovednika Pribečevića zaklali, a onda se rezili u bližnja sela. Ov Pribečević bil je jeden izmed onih, koji su vmoriti dali našega kraljića i njegovu ženu. Božja kaštiga ga je dostigla, ar su ga sami njegvi vojniki zaklali.

Vezda, da smo odzeli od srba Belgrada, pak sve zemlje, koje se kre srbske Save i srbskog Dunava nahadjaju, naše velike ladje opet slobodno plivaju po Savi i po Dunavu i vozuju trgovačke stvari k nam, naše pak u Bulgarsku. Po suhoj zemlji pak vre zidaju željeznicu, koja bude prek negdašnje Srbije sklopila s Bulgarijom našega orsaga i stvorila s našimi prijateljima: s bulgarom, pak s turčinom i u trgovini savez, koj bu u mirnih dnevi našoj državi, pak Bulgariji i Turčinskoj vuogo hasnila.

U Francuzkoj i Ruskoj sve tak stoji, kak je predi stalo. Tojest nemška, pak naša vojska jim nikaj neda nazad od njih odzetih zemljah.

Talijani pak, kajti jih nepustimo prek granice, su jako srditi. I kajti si pomoći nemreju, bombardërali su iz velike srditosti svoje varaša Görca. Zaklali su njihove bombe 58 varaških stanovnika i 50 izmed njih oranili. Bombe su pri 300 hižah, pri svih cirkvah i kloštrov velike kvare napravili. Zapovedništvo naših šeregov je na to s tem odgovorilo, da je iz svojih replanah bombardërali dalo taljanskoga varaša Verona zvanog.

U Englezkoj, kak smo vre pisali, ne moraju tak, kak pri nas dečaki pod meru iti, nego tam se vojniki kupuju. Koj se prod, s njega bu vojniki. Kajti z nova niti za dobre penëze se nedaju ljudi za vojničke posle assentirati, izrekli su englezi, da do 30-ga novembra se mora do 40-ga leta svaki englez silom odegmati za vojnika, koj nije oženjen. Dëvojke se najbolje raduju

tomu, ar se vezda svaki mladi mužkarec trsi oženiti, da ga nebi za vojnika assentërali. Ako budu se svi oženili, koji bi morali za vojnika ostati, onda bude englezka vojska tak slaba, kak je dovezda bila.

Nova naredba od trgovine i rekviriranja.

I.

Naši smrtni neprijatelju, koji su tak nečimurno nanas vdrli, čemerno su previdli, da oružjem nas nemoreju preobladati. S našimi saveznici parputa tak smo je zbiti, da sad si tak premišlavaju, ako nas stuki, spuskama i nezmernom soldacijom nemoreju preobladati, onda na s gladom budejo doli deli. Tak si misliju, ako nam zmenjka kruh i sve drugo i odsvuna nišči nam ne bude pomagal, onda lahko s nami zgotoviju. Svrho toga, da letosnja letina nedodje drugomu u ruke, kak ravno samo onim koji su potrebni, korman je već juniusa meseca odredil, kak more svaki zrnje i melo si prebaviti do zadnjega oktobra.

Oktobar mesec je minul i od novembra prvoga već nišči nemore zrnje kupiti, jerbo kaj je još ostalo, to na skupni cilj, najpre pak za soldaciju bude potrebno. Korman je oktobra 29 ga novu naredbu dal vun, u koji stoji kakvi zakon bude od 1-ga novembra na zrnje i na melu. Pokehdob pak to svaki mora znati, mi našim čitateljom obilno budemo to reztolnčili.

Najpredi zgovori nova naredba, da: od novembra 1-ga nišči po čelim orsagu nësme od drugoga zrnje kupiti, niti pak drugomu prodati, kak »Haditernény Részvénytársaság. (Budapest, V. Nádor utca 9.)« zvanomu družtvi. To je zato tak odredjeno, da svako zrnju tam dojde, kam je ravno potrebno.

Od novembra prvoga, do novembra 25-ga svaki more ovi družtvi prodati pšenicu, žito, ječmena i zob po najvećsi čeni. Ovu družtvo se je pobrinilo, da u svakim kotaru bude jeden namestnik, komu svaki more prodati, kaj mu je za hižne i gospodarstvene posle në potrebno. Naravno pot-

rčno je pozvediti, komu je ovu družtvo do dopustilo i koga je na to odredilo, jerbo što drugomu, kak Hadirészvénytársaságu prodá. dva meseca rešta i 600 korun strofa dobi.

Jako se vkanjuvle on, koj tak misli, da skrinvice more drugomu prodati, jerbo to se hitro more pozvediti i onda vlada bez svakoga filléra zrnje zapljeni i tak prodavca, kak i kupca da zatvoriti i vu penezi strofati. Jedna peta stran čele svote pak je onomu za nagradu odlučena, koj takve prepové, četiri pete strani pak plezéri dobiju.

II.

Kak i navék, tak i vezda samo toga navuka moremo dati našim čitateljom da naj po pravim i jednakim putu hodiju i dobre volje naj prodaju zrnje, koje obilno imanju do novembra 25 ga, jerbo kak to spisali budemo ništi se nebude mogel ovoga zakona vugnoti, né mali gospodar, né veliki zemeljski gospod, jerbo zakon ne pozna maloga, né velikoga, svaki je pred njim jednaki.

Osobito pak novembra 25 ga svaki mora preračunati, kulko pšenice, žita, ječmena i zobi ima ov dan i to najkeseše do novembra 25 ga občinskomu poglavarstvu mora prejaviti. Iz pod toga néma izminke. Koj zataji, ili skrije i nebude pošteno prejavil kuliko zrnja i mele ima, dobi dva meseca rešta i 600 korun strofa k tomu pak mu zrnje bez filléra zapljeniju. Vidi se iz toga, da to ravno néje nikakva šala, jerbo ako što to prejavi, takodjer od čele svote jedno peto stran dobi za nagradu. Svrhota najbolje bude, ako svaki do novembra 25 ga prodá zrnje, jerbo do 28-ga itak more prejaviti, kuliko zrnja ima, kuliko je prodanoga i još néje prék zeto, kaj je još njegovoga i kuliko hoće sebi zadržati, da mo dosta bude, do kletu augustuša 15 ga.

Na hižne stroške na svako osobu 18 kilogramm zrnja slobodno računa gazda, tojest na svakoga onoga, koji na jednim kruhu živiju. Na gospodarstvene potreboče pak tuliko, kuliko je za seme i za marhu neprospitivno potrebno. Na svako osobu néje smeti 18 kilogrammov tak razumiti, da od pšenice 18 kg. od žita 18 kg. od ječmena 18 kg. i od zobi 18 kg. slobodno zeme, neg od šteroga zrnja hoće 18 kg. na osobu, od onoga si zeme ili pak tuliko mele i više niti jedno deku.

Poglavarstvo bude pazilo, ali je svaki popravici javil i koga vu kaktivciganiji vloviju, bormes pošteno mu odgraju, zrnje pak mu zapljeniju. Koj nebude popravici javil, mogel bude si vu tamnici dva mesece premišlavati, da skakvim obrazum bude došel vun med posten svét i kak je to lépo, čeloga orsaga prevariti za svoj žaljudec i za svoj žep.

III.

Poglavarstvu vu pismenim prejavi novembra 28-ga i poleg ove prijave bude orsacku družtvo znalo, gde i kuliko zrnja ima još orsag. Pokedhob pak orsag neče nikomu kvara zrokuvati, odredil je, da još i do decembra 25-ga svaki more dobrovolno prejaviti ili vpisanenim ili pak po občinskim poglavarstvu, kuliko ima još za prodati i ovu vrme Hadirészvénytársaság još po najvešći čeni kupi i plati.

Po 25 tim decembru prestane trgovina. Od ovoga dana počemši sve je rekvirirano

i gospodar već nikakvogoga juša néma svojim zrnjom, neg mora ga začuvati i Hadirészvénytársaságu od službene čene 4 korune faleše prék dati. Tojest ovoga dana počemši već nikoga nebudo pitali, hoćeš ili né, neg s oruzanum rukum podsiloma mu zemeju.

Koj do novembra 28 ga točno prejavi on još dobi maksimalno čenu, koj pak špilal se bude, odnjega četiri korune faleše zemeju, koj pak bi zatajil, odnjega zabadau zemeju, k tomu pak ga još i zapreju tak, da još i vnuke bude poleg dedeka sram i oni se još začerlenili budo, kad od toga spomenek dojde.

Svetla je ova naredba, néje treba drugo nikaj, neg onu zrnje, koje svišešega nam hodi, prodati Hadirészvénytársaságu ili pak barem do novembra 28 ga pošteno prejaviti. Koj to napravi, nebude nikaj kvaren, jerbo najvešće čenu dobi i ako po pogodbi za trideset danov zrnje prék ne zemeju, još od metercenta 20 fillérov dobi. Poštenoga gospodará nebude financ ili žandar preganjat k tomu pak i dušno spoznanje mu mirno bude, jerbo je lépo dužnost izvršil prama domovini.

Koj zrnje zataji, ravno tak, kak i on, koj kak gud steska nebude zemlju zasejal, on je stém na veliko škodu domovini i na veliko hasen našim neprijateljom, kak je rus, srh, talijan i t. d.

Nazadnje pak još to: pokedhob soldacija i bazola nucá, Hadirészvénytársaság i to bude prék zel vu najvešće čenu do novembra 28 ga, koj pak još niti do decembra 28 ga nebude prejavil kuliko bazola ima naprodaju, od njega četiri korune faleše zemeju, koj pak bi zatajil ili skrili s vun kaštige gotovčinu mu zabadau odneseju. Do novembra 28 ga samo oni moraju bazola javiti, koji od 30 kilogrammov više imaju.

Nišći nebude sebi na škodu i ništi nebude sam sebi spota delal onda, kad mu orsag dobro hoće i dobro mu plati. Denes smo vu takvim položaju, da svaki mora za domovinu terpeti i alduvati. Naš aldov pak onim ide, koji datko od domovine vu vihru i snegu paziju nanas, paziju da naše plodno polje nedojde neprijatelju vu ruke. Pazili su i minuču zimu, da su ruski kozaki né spraznili naše hombare, parme, štale i sve drugo.

Dakle vrédni su, da barem mi njim pak to pomoremo, da dosta kruha i svakojackoga stroška budo imali. Nesmemo dopustiti, da svun svakojackih nevolah još i glada terpiju. Naša deca, naši muži i naši otci su to, koji tak vitežki vojujeju na bojnom polju, pak pitam vas, ali bi se našel jeden s med vas, koj bi ovim iz ruk kruha vtrel, koj bi ovim iz zub hranu zel? Nesme mednami takov človek se najti. Nam je sreća, da našu domovinu ništi ne robi, ništi ju nevužize i naše ženske ništi nehanjuje. To sve pak onim moremo zahvaliti, koji vu tudjem nas braniju, koji zanas nezmereno vnogo terpiju.

Zeppelin.

Vu denešnjim boju naj vekši strah su napravili Zeppelini. Englezi, francuzi i rusi pred Zeppelini se najbolje plasiju. Ovaj zrakoplov znašel je Zeppelin Ferdinand prof. Rodil se je 1833-ga leta juniuša 8 ga. Već za mlada je jako spameten i kunjsten bil.

Kad je soldacke škole svršil, odisel je vu Ameriku, gde je ravno veliki labor bil. Ion je se ponudil i tak je vu više bitkah nazočen. Americki put mu je jako na hasen bil. Kad je dimo došel 1866-ga württemberginski kralj ga je k sebi zel i taki ga je za kapitana imenuval. 1866-ga leta med Austriom i Pruskom labor je nastal. Württemberg je s Austriom držal i tak Zeppelin je proti Pruski vojuval.

Vu jedni bitki württemberginske šerege su prusi već skorom okkolili. To je spazil Zeppelin i s čelim oruzjem skočil je vu jako naduto Maina vodu, srečno ju je prék preplaval i tak je moguen bil prejaviti nesreću, zatem čisto do kraja zmuceni človek skup je opal. Još vekše vitežtvo je skazal 1870 ga leta vu francuzkim-pruskim boju. Württembergski soldati vu treťi nemacki šereg bili su talani. Zeppelin je dobil zadaču, naj pogledne i naj pozvedi kak stoji neprijatelj.

Iz osem osobah je stala ova mala četa, vu koji je s vun Zeppelina jeden oberlejtinant, dva lejtinanti i četiri dragoneri su bili s temi je Zeppelin prék francuzkoga hatara odisel i ravno onda je mimo Lanthenburg festunga jahal, kad je poldan zvoniło. S golom sabljum i s velikim kričom su jahali prék varaša med francuzi, koji su vu cirkvu se žurili. Pretrgli su telegraf drota koj je vu Strassburg bil spelani i stém su dalje jahali. Vu jedni mali seli dva francuze su našli na patroli, jednoga je Zeppelin taki dolil vudril, drugoga su vlovili.

Zeppelinovoga konja je jeden francuz strelil, na to je on na francuzki konj skočil i stém je opet dalje jahal. Na večer su vu jeden varaš došli, gde su telegraf slogu na kolodvoru spotrili. Vnoći je jednoga dragonera nazat poslat sprijavom, kaj je do vezda videl. Zeppelin pak svojimi šestimi podložniki vu jedni sumi prenočil.

Drugi dan vjutro opet su dalje išli i opet su više telegraf drotoz presekli. Opoldan vu jeden marof su došli, gde su konje šteli napojiti. Na jedenput veliko larmu su čuli, dvesto francuzkih vadasov je jahalo protiv njim. Skup su se tresnuli i jeden lejtinant smrtnom ranum je dolil opal, četiri pak su francuzi vlovili. Zeppelin niti vezda se né prestrašil. Konja su mo strelili, ali on je spazil, da za jednim skednjom sluga jednoga obsedlanoga konja derži. Skočil je na koj i spod zavrti od jahal je. Francuzi za njim.

Zeppelin je vu jednu gustu sumu vušel. Na večer konja je k drveni prevezal i on je na jednim hrastu bil do jutra. Drugi dan je takodjer vu sumi ostal i na noć opet je na drvo splazil. Na treťi dan došel je vun iz sume i srečno je došel do bajerskoga hatara gde je odmah prejavil, da okolo Wörtha néga vekših neprijateljskih šeregov.

Zeppelin je 1870 ga leta nazočen bil, kad su na Paris jurisali. Četiristo jezer francuzke soldacije je bilo vu Parisu, koje su nemci tak okkolili, da niti jeden človek je né mogel vun vuđiti. Nazadnje su francuzi vu veliki sili po luftbalonu poslali dva oficire vun, koji su srečno do Rouen došli. Tak su stopedeset francuzov vun poslali, na šestdesetpet luftbaloni s med kojih su samo pet opali vu morje.

Sad si je počel Zeppelin premišlavati, kak bi to hasnovito bilo, ako bi luftbalone kormaniti bilo moći. 1873 ga leta je sam

složil jednoga luftbalona, ali stém njeje bil zadovoljen i celomu poslu je mir dal.

Potlam je opet si počel premislavati, da dim zalo ide gori vu zrak, jerbo je lehkeši, kak luft, ptica pak je žmekheša, pak itak sim-tam leće po zraku, kud samo hoće. Previdel je, da vu luftbalon nekakvo mašinu bi moral složiti, koja bi ladala lufta. Pisal je ministeriumo, da takvoga luftbalona treba napraviti, kojega mašina bude vozila i kojega kormaniti bude moći, ali korman nē ga štel posluhnuti.

Kad je glas počil, da Zeppelin jedno stotrideseť metrov dugo mašinu je složil i stém probe dēla, svi su se mu smejali. Zeppelin na ov zrakoplov vnogo penez je potrošil, ali korman nē mu je štel na nikakvo pomoć biti. Celoga imētkā je vu ov zrakoplov vložil. Žena i čer na mesto da ga spotaju svrhu toga, još su ga batrivile.

Zeppelin je jedno družtvo štel složiti, ali nišči je nē štel vu družtvo stupiti. Njeje svrhu toga zdvojil. Nazadnje od mjerničkoga družtva dobil je osemsto jezer markov i stemi penezi je složil tak zvano Zeppelin družtvo.

Poleg Bodeni vode vu Friedrichshafenu je složil fabriku. Ovdí je složil pri zrakoplov Zeppelin grof i general. Zrakoplov 128 meter dugi i 11.6 meter široki je bil. Luftbalon s hidrogenom bil na pujeni, pod luftbalonom pak su dva čuni bili vu kojem su dvē 15 konjov jake Daineler motori bili. S prvim Zeppelinom grof je 1900 juliša 2-ga se vu zrak zdigel, ali jeden šraf se mu je potral i on je za par minut doli moral se sestí.

Vnozina ljudstva je to gledalo i kad su vidli, da grof nemore po zraku lētati svi su se mu opet počeli norca delati. Celí svēt se je iz toga smejal, najmre pak francuzi i englezi.

Nato se je opet celo družtvo rezteplo. Zeppelin je opet sam ostal. Med-tem toga francuzi su probali takve zrakoplove delati i on je straho bil, da ga pretečeju i on celoga imētkā zgubi. Vu jednim lepim listomilo je prosil šest jezer nemskih bogatušov naj mu pomoreju, ali on je samo osem jezer markih dobil.

»Spotritim srdcom sem ostal« piše svojemo prijatelju. Na zadnje württembergski kralj dopustil mu je jedno sreću, na koju je i kancelar dal pedeset jezer markih. Opet je počel delati i tak dugo je premislaval i delal stari grof, doklam je nazadnje takvo mašinu iz našel, s kojom je po zraku mogel sim—tam lētati, tojest kormaniti, kak i kam je štel. Sad se je svēt odpral Zeppelinom. Odmah su skup nabrali šest milijun korun skojemi penezi je više Zeppelinov napravil i pred kojemi su denes francuzi, englzi i rusi tak straho.

Zeppolini pedeset kilometrov letiju svako vuru i nē je moći naplatiti on hasen. kojega sad Zeppolini ober Englezke, Francuzke i Ruske zemlje dēlaju. London i Paris svako noć je vu kmici, da je nebi iz Zeppelinov bombardiral. Zeppolini su našim neprijateljem već vnogo kvara zrokuvali i od njih se neprijatelj bolje boji, kak od slavnih nemskih šeregov.

Naši neprijatelji takodjer imaju zrakoplove, ali niti jeden je nē spodoben k Zeppelinom. Francuzi su vodji bili vu ovim položaju, ali sad su dalko odzaja ostali za Nemskom.

Kad Zeppolini doletiju prék morja i

bombe hićeju na London, takov strah nastane tam, kak dabi jeden najveći neprijateljski šereg bil vdri vu Englezku zemlju. Dakle to su Zeppolini.

Oni Zeppolini, iz kojih se je celí svēt norca delal. Zeppelin denes je već jako stari, ali itak se je včeval onu diku i čast, koju si je taki prvo vuru zaslužil. Razmi se kad nēga bilo boja, nē su potrebni bili Zeppolini i zato se je svaki iz Zeppelin grofa norca delal, koji pak su to najbolje se, oni su denes vu najvećšem strahu, jerbo Zeppolini ravno ove pohadjaju najgošćeput. Stari Zeppelin i denes još dēla i denes se još trsi, da skim bolše zrakoplove napravi, da stém na veliko pomoć more biti svoji domovini, koja ga je tak dugo nē štela spoznati i tak dugo nē mu je štela na pomoć biti. Zeppelin je denes opet nazat bogat i više nebude straho od toga, da po smrti familija stradala mu bude.

Smrtna borba srbov.

Na celim frontu proganjaju srbe, to nam da naznanje nemško soldačku zapovedništvo, kak se to dogadja to nam je već izbilja nē zanimivo. To da se preblizavamo Novipazaru i Mitrovici i da smo zavzeli Usce i da smo nē dalko od Kurzumlie nē su to odlučne stvari, iz toga samo to vidimo, da skorom smo već celo Srbiju zavzeli i nēje dalko vrēme, kad se to pripetilo bude.

Od tak zvane Velike Srbije sedem oktalov je nam, nemcom i bulgarcom vu rukah. Tak rekuć neznan je on falat zemlje, za koju srbi tak moreju recti, to je naše. Taj falat nēje vekši, kak je jedna magjarska varmegjija. Samo još tri varase imaju srbi: Novipazar, Mitrovica i Prisztin, svi tri su blizu montenegrovske granice, komaj dvajsti—trideset kilometrov od hatara. Sve željeznice, sve vode su saveznicum vu rukah, srbi samo jeden mali faleček zemlje deržuju i nēje dalko ona vura, kad srbski šereg nebude na srbski zemlji stal.

Drugo pitanje je to, vu kakvim položaju su oni francuzki i englezki šeragi, koji su na Balkan došli. Bulgarci sad sami vojueju proti francuzom i englezom i jako viteški se deržuju na Vardar liniji. Kaj bude onda, kad jedenput naši i nemski šeragi se zideju s francuzi i englezi, od toga su već strahu tak vu Parisu, kak i vu Londonu. Straho su pak od toga, da Mackensen vun je stira iz Balkana i sve skupa je vu morje prebiti.

Putniki, koji su iz Mitrovice prék Albanie vu Saloniki došli, jako tragično povēdaju, kak traju dalje srbi ovu smrtno borbu. Staro Srbiju već su skorom svi stanovniki ostavili. Begunci nēmajú kruha k tomu pak neprijatelj njim zmiruma za petami. Srbski šereg vu jako zločestim položaju je. Zruje već menjka, drugoga stroška pak već jako tesko moreju dobavlati. Svun toga srbski vojniki zato jako viteški vojueju. Puti su puni s begunci, koji se sim—tam mēšaju svojim siromaštvim. Od beguncov naj više se vu Montenegro trsi, ali niti tam njim je nē nikakvo dobro, jerbo stroška niti tam nemoreju zmagati. Francuzki bank vu Podgoricu je došel i odonud žuri se vu Skutari. Kre putov vnogo plezērcov leži.

Više jezer ostrak-magjarskih zarobljenikov, koji su još decembra meseca došli

vu srbsko suzanstvo, napré su je poslali vu Albaniju s med kojih tri jezero struga-elbasan-durazzo puta popravljaju, jerbo srbi sad po ovim putu bi radi stroška i municiju dobili. Albania na sreću je još mirna, pišeju talijanske novine, albauske bande su rezirali i na granici vekše srbske čete paziju. Ruski poslanik je prepovedal, da iz Kraljevo svi konzulatúsi su tak hitro morali pobeći, da su niti pismare nē mogli sobom zeti, neg su je morali vužgati.

Srbski korman i neprijateljski konzulatúsi sad su vu Mitrovici. Zadnji glasi tak govoriju, da srbski šereg pri Babuni jako vu kritičnim položaju je, takodjer i Monastir je vu veliki pogibelji.

Tak stoiju i francuzke čete. Pri Strumici velika bilka je bila, vu koji su francuzi strahovitnoga zgubička imeli proti bulgarcom. Iz Švajca pišeju, da francuzkoga šerega jedna tretja stran je već doli opala vu ovim grbavim orsagu. Vu Saloniki svi špitali su već tak puni plezērcov, da više nikam ne vležneju, barem svaki dan na stotine njih dopelaju vu varas.

Okolo Monastira jako malo srba stoji, morebiti za jedno diviziju i poleg toga francuzi i englezi sami moraju proti bulgarcom vojuevati i opet okolo Pristine stojećim srbskim šeregom na pomoć biti. Kad sad stoji stvar, savezniki niti slabēšu zadaću nemoreju zveršiti, tojest proti Ŭskubu napredovati, ili pak proti Istipu i Strumici; pokedob pak niti to nemoreju napraviti, ravno su nikaj nē napomoć srbskomu šeregu, kojega naši i nemci proti Montenegro tišćuju. Severna linija i ishodni front dan, na dan je krajši i samo stopedeset kilometrov fali, da je srbski šereg nē do kraja obkoljeni.

Grčki orsag takodjer je vu zločestim položaju, jerbo antant na Balkan poslana šerege iz Grčkoga hrani i poleg toga vu Athenu i Saloniki strahovitna dragoća je nastala i stanovniki se već buniju. Pomorju antant ne ufa stroška voziti, jerbo podvodom plivajuće nemške ladje su već vnogo trgovačkih ladjih potopile, koje su antantu stroška vozila.

Straho su vu Grčkim i od toga, da bulgarci, naši i nemci antanta šerega pretiraju iz Srbije i onda za njimi budo išli vu Grčku i vu Grčki zemlji bude dalje trajal boj.

Grčka je odredila, ako srbski šereg vu Grčku zemlju vuđe, odmah bude moral doli deti oružje i sve je internērali budo. Svrho toga pak se opet antant grozi grkom.

Tak sve je zmēšano na Balkanu, da denes nēga takvoga diplomatuša, koj bi napré znal, kaj sve se bude još tam pripetilo.

Srbi jako mrziju na engleze, jerbo su počuli, da vu englezkim saboru za mir su se počeli spominati, vu kojem se iz Srbije spozabiti hoćeju. Dakle svi pomalem ostaviju Srbiju, samo rus nē, on pak ji ravno nikaj nemore pomoći. Srbiji bi puno lepše bilo, ako bi se sama zdobra na milost predala.

Za taborsku poštu gotovi kuvertisanapsom, takodjer i TABORSKE KARTE se dobiju kod Fischel Fülöp (Strausz Sándor) knjižarich. Clena: kuvert—2 III. — taborska karta — 1 III.

KAJ JE NOVOGA ?

Pésma.

Piše se nam leto
Devetsto petnajsto,
Koje nam junakom
Jako je žalostno.

Da moramo iti
Vu tu tožnu Bosnu
Majka me odpravlja
Jako prežalostno.

V Sarajevi štuki
Strašno su pokali,
Kuglice fučkale
Na nas su curele.

Plačite se majke
Za sineke svoje,
Več je nate vidle
Idu v bojno polje.

Oj nesrečni srbi
Kralića vubili,
Njegovu milu ženu
V tužen grob spravili.

Na sedmi motori
Gospoda peljala,
Sam mladoga kralja
Kuglica dopala.

Mladoga kralića
I njegovu ženu
I njegovu ženu
S imenom Žofiju.

Kalaneri štuke
Makom su složili,
I srbske lostunge
Doli su zrušili.

Srbi su kričali
S Bogom domovina,
S Bogom domovina,
Naša kraljevina.

Naših mladih dečkov
Čuda bu ostalo,
V Sarajevi v zemlji
Čuda pokopano.

Vnoga devojčica
Para bu zgubila,
Kaj si ona nigdar
To neje mislila.

Od Belgrada srbi
Festungu strelaju
Čez Dunava vodu
Na naše cilaju.

Vezdaj nam pomorte
Vi svi sveti božji,
Kaj bu došel denek
Kaj se mir napravi.

Kristóffalva.

Nasi pak v dekungi
Samo počivaju,
Dok srbe k seje
Blize oni dozjevaju.

Tski naši dečki
Liniju složili,
I srbske tolvaje
Doli prestrelali.

Ljudi se moliju
Jezus i Marija,
Jezus i Marija
Podeli nam mira.

Zahmam se ogledam
Z ceste strašne gore
Jeli bi ja videl
V malo Megjimurje?

Neje moči viditi,
Ar su strašne gore,
S Bogom mi ostani
Malo Megjimurje.

Vnogi dečki mladi
Jesu v tuđoj zemlji,
Bog zna jeli budu
Več da dimo došli.

Junaki smo mladi
Vu sedmnaestom leti
Pak moramo majke
V žalosti staviti.

Moramo mi iti
Vu to bojno polje,
S Bogom mi ostani
Malo Megjimurje.

Grlice ljublene
Domaj smo mi stajli,
Pak smo dišli v Bosnu,
Kaj mo mir najprajli.

Vnoga majka javče
Za sineka svoga,
Kaj mu nigdar nebu
Vidla njegovog groba.

Vnogi junak kriči,
Zmisi se vu Boga !
Pajdaš ide k njemu
I skopa mu groba.

V grobek ga polozil
Triput ga prekrizil,
Kaj mu bude v raj
Njegovj duši leži.

Mikolaj Janoš.

— Höfer generala prijaja ovoga tjeđna : Na srbskim bojnom polju :

November 14. Od Višegrada napređujuće čete zavzele su pri Lim vodi srbske pozicije. Nadalje V. Sivad i Cervena Gora zvane breg. Vu Moravica dolini pak Surcak 1649 i Cosutica 1512 meter visoke planine. Gallvitz generala šereg sturmum je zadobil Jastrebac brega i vlovil je 1100 srbov.

November 15. Kövess generala šereg med bregi dalje napređuje. Vu Ibar dolini zadobili smo Planinica brega. Zb ti srbski šereg prek Brus i Pioce dalje retirera. Vu ovih bitkah vlovili su 13 oficirav i 1200 vojnikov. Gallvitz general prek Toplica tira pred sobom neprijatelja. Vnogo srbskih oficirav se pređa. Vu cevil se običeju i tak duго bludiju sim—tam med bregi, doklam je primeju.

November 16. Dalje proganjamo srbe. Denes simo više kak 8500 srbov poslani na zapovedništvo i 12 stukov. Bulgarci su sa-

mi 7000 srbov zarobili i 6 stukov zaplienili. Neprijatelj samo na mesta suprot stavi. Kövess generala šereg vlovil je 850 srbov i dvé mašinpuške je zaplienil.

November 17. Na montenegrovski granici poleg Jorazde dalje traj a bitka. Ostrakmagjarski šeragi došli su do Ušce i zavzeli su Cigota Planinu i Javor brega. Kövess je ulazil vu Ušce. Na Lucak bregu sturmum su pretirali srbe iz dobrih šancov. Ovd i vlovili 3 oficire i 1100 srbov, zaplienili su 1 mašinpušku. Na montenegrovski granici sve tvrđovine pod našim ognju stojiju. Srbi se svigdi vugneju bulgarskih stukov.

November 18. Med bregi dalje proganjamo srbe. Srbi već nigdi se nečeju moćno gori staviti. Več kak 2000 srbov smo vlovili, jedno mašinpušku i dva stuke smo vu ruke dobili. Vu Sandžaku pretirali su montenegrovce prek Lim vode, Kövess generala šereg od Raške na pol dana stoji. Vu Kursumliji vulične bitke su bile.

— **Görzki stanovnici vu ognju.** Niti ne je zapovedati kuliko terpiju na Isonzo liniji stanujući talijani. Talijanski štuki sve hočeju uništiti. Naprimer samo na Görz varaš dan na dan na hiljada bombih doleti i poleg toga varaš vnogo mora terpeti. Na görzku groblje, takodjer višeput strélaju talijani i vu groblju, već su veliki kvar napravili. Negdi celoga obitelja zakole žmekhi granat. Vu Orchovili na polju jeden granat četiri pucke zakal. Vu Rupi su štuki školu podrli. Na Gabria, Vercoce, Podgorica i Biglia občine petnajst centimeterni štuki su strélali. Sarcano občina 3400 stanovnikov ima, ali svi su na mesti ostali, barem dan, na dan žmekhami granellini strélaju.

— **Mnogi ne znadu,** da je slaba probava i začepjenost kao i tvrđa stolica samo uzrok glavobolji, umornosti i zloj volji. Osjećamo se odran svežima i veselima, ako si sa Fellerovim blagim i tjerajućim rabarbara „Elza pilulama“ stvorimo olahkoćenje. Ovaj izvanredan želudac jačajući na tek podražujući purgativ zaslužuje zacijelo prentstvo pred drugim drastično djelujućim sredstvima za tjeranje, ko a oslabljuju želudac. Naručujmo izravno 6 kutija franko za 4 K 40 f kodljekarnika N. E. V. Feller, Stubica, centrala br. 124. Hrvatska.

— **Na ruskim bojnom polju.** Na ruskim bojnom neje čeli tjeđen nikaj važnešega se pripetilo, položaj stoji. Razmi se za to, da menjše bitke su svaki dan i štuki ne su još vtihnuli. Samo pri Cartorijski bil je vekši boj, gde su opet strahovitno zbili ruse. Samo sad se vidi kak kervava bitka je to bila. Neprijatelj strahovitnoga zgubička je imel. Do vezda 2500 rusov su pokopali, četiri sto novih grobov su nabrojili. Više jezer puških su skup nabrali i vnogo municije su našli. Još vekši je plien. Neprijatelj četiri pozicije je imel jedno za drugom iz kojih su je naši pretirali prek Styr vode. Vu jarkih su čele palače, štale, kavane imeli rusi, stoga se vidi, da su se čisto nastanili tam i tam su šteli čelo zimu ostati.

— **Trideset jezer turske dece.** Veliki broj je to. Trideset jezer turske dece dojde iz Anatolije k nam. Sveksinoma takva dece, koja su vu boju zgubila roditelje. Dobro dušne magjarske familije budeju k sebi zele ovu decu i deset let ostaneju prinasa, da se ovd i zvučiju šterom kaj vola bude, najmre gospodarstvu.

Štuki još ručiju, krv još na potoke teče. veliki viher je još po Europi, ali već vezda se brinju naši, da skim vekšo prijateljstvo i skim vekša braća ostaneme s turćini. Iz toga samo dobro more biti.

TABORSKA POSTA. Jako su nam lalile takve škatulje vu kojih 350 grammov moči poslati po taborski pošti. Sad već neje treba splatna šivati, jerbo takve škatulje, službenim napisom gotove se moreju dobiti pri Fischel Fülöp (Strausz Sándor) knjižaru u Csáktornya.

Člěna škatulji je 20 fillěrov.

Pozdrav iz Ruske zemlje.

Najprije poglednem vu visoko nebu. Prije neg napišem ovu pėsem malu. Hvaljen budi Jezus i Majka Marija, Lėpo te pozdravljam domovina mila ! Mila domovina malo Medjimurje dge mi se. Gde mi se rezvija lėpo ružno cvětje. Cvětice rumeno, kak si mi zaspalo, Malo Medjimurje prazno buš ostalo. Z Kaniže mašina tužno zafućnula, Nato nam je banda veselo zigrala. Štiri dni i vnoči mi smo se peljali, V Rozvadov varašu z čuga doli stali. Najte se plakati japek, nit mamica, Kaj mi je sudjena puštica, sabljica. Světeli mesec i te drobne zvězdice, Koje nam světiju kre zelene šumce. Lėpo maširamo po toj ruskoj zemlji, Vesel pišem lista svojoj dragoj ruži. Devojčice mlade, najte se žalostit, S Božjom pomoćom ćemo dimo dojt. Z desne strani imam ja svoju pušticu, Z lėve strani tebe ma draga v srčecu. Vnogi otec, mati tužno si zdihava, Za svojava sina navěk premišljava. Rano mi izhadja sunčece rumeno, Dalko smo ostajli to mesto rodjeno. Sunčece rumeno rano mi izijde, Mesec, drobne zvězde, kak nam jasno svēte. S Bogom mi ostani grlica ljublena, Koja si mi bila v srcu zasadjena. Cvětica rumena kak si lėpo cvela, Vu mojoj mladosti brzo povehnula. Brzo si povehla neg se buš rezvila, Kad te bum pogledal domovina mila. Ve vam se izpričam japek i mamica, Tuikajše tebi draga grličica. Bratec i sestrica s Bogom mi ostante, Dovidjenja našeg za me se zmišljajte. Roditelji mili dalko ste mi stali, Lehko mi nebuta za moj grobek znali. Vezda se obračam k vam pajdaši mili, Koji smo se navěk skupa veselili. Ar smo se rezili po širokem svētu, Kak mala čmelica po čerlenim cvētu. Po širokem svētu, po ti ruski zemlji, Lėpo vas pozdravljam pajdaši ljubleni. Navěke veselo naprej mašerujem, S mojim kapitanom Leo Endrődijem. Po danu, po noći navěke putujem, Za te domovina krvčicu aldujem. Bog pčzivi našeg Ferenca Jožefa, I tak prijatelja cesara Vilmoša. Navěk imam misel v Medjimorje dojt, Svoje rodno mesto želim pohoditi. Kad sem tužen junak ovu pesem pisal, Svojm bėlim rubcom sem si suze brisal. A na zadnje rečem neka bude hvaljen Jezus i Marija na sve vėke Amen !

Vu Lublinu.

Hábos András vojnik

iz Alsóimihályfalva.

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	36 —
Rozs	Hzr	29 —
Arpa	Jecmen	28 —
Zab	Zob	28 —
Kukorica uj	Kuruza suha	26 —
Fehér bab uj	Grah beli	40 —
Sárga bab	Grah zuti	40 —
Vegyés bab	Grah zmesen	40 —
Kendermag	Konopljeno seme	52 —
Lenmag	Len	50 —
Tökmag	Koščice	90 —
Bükköny	Grahorka	30 —

100 liter házi ital

frissítő, jóízű és szomjoltó, csekély költséggel bárki által készíthető. Kaphatók: ananas, alma, grenadine, málna, muskotálykörte, borsmenta, narancs, waldmeister, meggy. Sikertelenség kizárva. Ezek a házi italok nyáron behűtve és télen forralva, rum és pálinka helyett élvezhetők. Az alkatrészek ára pontos előírással együtt utánvétellel bérmentve K 450. Őt ilyen adaghoz 1 adagot ingyen adok. Gazdaságok, gyárak, nagyobb háztartások, műhelyek stb. számára megbecsülhetetlen, mert a munkás felfrissül, nem reszegedik meg tőle és munkaképessége nem csökkenik. **BROLICH JÁNOS, Ángyal-rogiéria Brnno 618 szám (Morvaország).**

gyógyoszerben bavit a harcra kúzdoknál és általában mindenkinél mint legjobb

fájdalomcsillapító bedörzsölés

göcsölés, rheuma, bőrvény, influenza, torok, mell- és hátfájás stb., osteitben

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. capsici compos.

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Úvegje K — 20, 140, 2—

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Ángyal-rogiéria” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárakban, Prága I., Elisabethstr. 6.

Wponkótti széküldés.

STOCK-GOENAC MEDICINAL

SAVATOLT
VALÓDI
BORPÁRLAT

CAMIS ÉS STOCK gőz-pároló telepéből Bareola

COGNAC-GÖZFÖZ-DE, ÁLLANDÓ HIVATAL. VEGYI ELLENÖRZÉS ALATT

KAPHATÓ MINDEN JOBB ÜZLETBEN!

A legújabb Balkán és a világháború összes térképei

(Európa, Szerbia, Oroszország, Franciaország, Törökország és Olaszország)

különte kiadásban és nagyságban kaphatók

Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyv, zenemű és papirkereskedésében Csáktornyan • Interurban-Telefon: 34.

Almát

elad helyben, minden kedd, csütörtök és szombaton

Özv. Dr. Krasoveczné

Feller-féle jóillatú fájdalomcsillapító

„ELSA-FLUID”

oldó hatású torok-öblítések

céljára. 12 üveg bérmentve 6 korona Feller V. Jenő gyógyszerésznél. Stubica, Centrale 124. sz. (Zágrábmegye). Több mint 1000 köszönőlevél.

ROVÁS

című rovatot olvassa el naponként a Budapesti Ujságban

AZ UJSÁG

politikai napilapban. A háborús helyzet kimerítő és szakszerű magyarázata. Bő hírvonat, tájékoztató és minden tudnivalót felölelő közgazdasági rész.

Egyes példány ára 12 fillér. Kapható minden újságelárusítónál.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 32 korona
Félévre 16 „
Negyedévre 8 „
Egy hónapra 2 K 80 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA
BUDAPEST, VII., RAKÓCZI-ÚT 54. SZAM.